

Innehållsförteckning

Riksintressen

Riksintressen

Riksintresse för friluftsliv

Inledning

Kommunens ställningstagande

Friluftsområdets värden

Förutsättningar för bevarande och utveckling

Länkar

Riksintresse för rörligt friluftsliv

Inledning

Planerad påverkan

Kommunens ställningstagande

Länkar

Riksintresse natura 2000

Inledning

Skagershultsmossen

Rankemossen

Vargavidderna

Rockebro

Kojemossen

Juarbergen

Näset

Västra och Stora Kroktärn

Grönelid

Tivedens nationalpark

Länkar

Riksintresse naturvård

Inledning

Kommunens ställningstagande

Skagershultsmossen och Stenhultsmossen

Stora och Lilla Rankemossen

Julömossen

Vargavidderna

Rockebro

Unden

Centrala Tiveden

Stora Källarefallet

Länkar

Riksintresse för kulturmiljövård

Inledning

Påverkan

Kommunens ställningstagande

Ramundeboda klosterruin

Laxå stationsområde

Skagershult - Bålby

Länkar

Riksintresse för totalförsvaret

Inledning

Kommunens ställningstagande

Sekretesskäl

MSA-område

Särskilt behov av hinderfrihet

Påverkansområde för buller eller annan risk

Stoppområde för höga objekt

Länkar

Riksintresse för vindbruk

Inledning

Kommunens ställningstagande

Länkar

Riksintresse för energidistribution

Inledning

Betydelse

Transmissionsnät - del av riksintresse för totalförsvaret

Tillståndsgivning

Energidistribution i Laxå kommun

Påverkan

Kommunens ställningstagande

Länkar

Riksintresse järnväg

Inledning

Påverkan

Kommunens ställningstagande

Västra Stambanan

Värmlandsbanan

Kinnekullebanan

Framtida tågstopp

Länkar

Riksintresse väg

Inledning

Kommunens ställningstaganden

E 20

Länkar

Riksintresse luftfart

Inledning

Kommunens ställningstagande

Flygplats

Länkar

Riksintressen

Riksintressen

I kapitlet beskrivs alla riksintressen som gäller för Laxå kommun och hur kommunen tillgodoser respektive riksintresse.

Kommunen har i översiktsplanen tagit hänsyn till riksintressena och kommer att så långt det är möjligt tillgodose och bevaka riksintressena i framtida planering och tillståndsprövning

Det finns två sätt att komma fram till detaljerad information om riksintressen för Laxå kommun i översiktsplanen; Genom att välja en rubrik i menyn eller att välja riksintresse som kartlager genom att klicka på kartan och följa hänvisningar till informationen.

Riksintressen gäller geografiska områden som har utpekats av nationella myndigheter med stöd av 3 kap miljöbalken (MB) eller angivits direkt i 4 kap MB eftersom de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter.

Fördjupad information om definitionen av riksintressen återfinns på Boverket.

[!\[\]\(ec9132f1d27c8919987d92907322654d_img.jpg\) FÖRDJUPAD INFORMATION OM DEFINITIONEN AV RIKSINTRESSE, BOVERKET](#)

Riksintresse för friluftsliv

Inledning

Naturvårdsverket fattar beslut om riksintresse för friluftsliv. Områdena som pekas ut som ett riksintresse för friluftsliv innehåller goda förutsättningar för människor att uppleva värdefulla natur- och kulturlandskap. Dessa förutsättningar är värdefulla ur ett nationellt perspektiv och skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 6 §. Södra delen av Laxå kommun omfattas av riksintresse för friluftsliv. Området sträcker sig också in i Askersunds kommun fram till Olshammar. I söder gränsar området till riksintresse för friluftsliv i kommunerna Karlsborg, Töreboda och Gullspång. Området är flitigt använt för friluftsliv och lockar ett stort antal besökare och turister årligen som främst besöker nationalparken.

 [VISA OMRÅDET MED RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIV I KARTAN](#)

Kommunens ställningstagande

Kommunen tillgodoser riksintresse för friluftsliv genom att primärt föreslå en oförändrad mark- och vattenanvändning inom riksintresseområdet. Förändrad markanvändning av områden som både är utpekade och inte utpekade i planen ska ta hänsyn till omgivningen och riksintresset. På sådant sätt anser kommunen att det ska vara möjligt för besöksnäringen att utvecklas och att riksintresset inte får utgöra ett hinder för en hänsynsfull utveckling av exempelvis turistboenden och övernattningsplatser för husbilar i nära anslutning till sjöar. Kommunen ska främja att utvecklingen ska ha minsta möjliga skada för riksintresset.

Riksintresset för vindbruk i Tiveden står i konflikt med friluftslivet, besöksnäringen samt med riksintresset för totalförsvaret.

Friluftsområdets värden

Omväxlande och naturskönt landskap. Många sjöar, vidsträckta skogar och intressanta kulturlandskap. Tiveden har kuperad, lokalt opåverkad natur, en nationalpark, intressanta natur- och kulturmiljöer och variationsrik strövterräng. Goda förutsättningar för båt- och kanotsport, cykling, bad och skidåkning och fritidsfiske. I Vättern fritt handredskapsfiske. Det är ett turist- och exkursionsområde som är rik på sevärdheter. Friluftsanordningar, större friluftsanläggningar, camping, stugby, slalombackar, cykelleder och vandringsleder, bland annat Bergslagsleden, Munkastigen samt Västra Vätterleden finns. Området är mycket välbesökt.

Förutsättningar för bevarande och utveckling

För att bevara områdets värden för friluftslivet bör urskogsliknande skogar lämnas fri från utveckling. Karaktären är i huvudsak opåverkat och oexploaterade områden är betydelsefulla. Skogsbruk i känsliga eller frekventerade lägen bör vara naturvårdsinriktat och utan större kalavverkningar. Lövskogar, hagmarker och rester av odlingslandskap är beroende av fortsatt hävd. Landskapsvård och aktiva fiskevårdsåtgärder, bland annat kalkning av fiskevatten, bör utföras. Tillgängligheten till stränder och andra attraktiva områden är viktigt. Kanalisering av friluftslivet görs lämpligen med hjälp av leder för att minimera påverkan och slitage i de känsligaste delarna av nationalparken.

Länkar

Är du intresserad av att veta mer om riksintresset friluftsliv och hitta mer information gällande vilka naturvärden som finns inom ett särskilt område eller det markerade friluftsområdet i översiktsplanen rekommenderar vi att du följer länkarna nedan.

 [LÄNK TILL NATURVÅRDVERKET'S KARTTJÄNST](#)

 [NATURVERKET'S SIDA OM RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIV](#)

Riksintresse för rörligt friluftsliv

Inledning

Riksdagen har beslutat att ett område i Tiveden är av riksintresse för rörligt friluftsliv. Området utgörs av södra delen av Laxå kommun samt delar av Askersunds kommun. Tiveden gränsar till flera områden av riksintresse för rörligt friluftsliv i kommunerna Askersund, Karlsborg, Töreboda och Gullspång.

I det utpekade området ligger Tivedens nationalpark vilket medför ett stort antal besökare varje år samt är underlag för besöksnäringen. Beaktning av turismen behöver göras inom riksintresset så att besöksnäringens bidrag till sysselsättning och landsbygdsutveckling inte begränsas.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE RÖRLIGT FRILUFTSLIV I KARTAN](#)

Planerad påverkan

Kommunen har i översiktsplanens kapitel om mark- och vattenanvändning pekat ut möjlig framtida byggelse i, och i anslutning till, småorten Sannerud. Det är bebyggelse som främjar turism, sysselsättning och landsbygdsutveckling men bedöms inte ha någon påtaglig påverkan på det rörliga friluftslivet.

Kommunens ställningstagande

Kommunen tillgodoser riksintresse för friluftsliv genom att primärt föreslå en oförändrad mark- och vattenanvändning inom riksintresseområdet. Förändrad markanvändning av områden som både är utpekade och inte utpekade i planen ska ta hänsyn till omgivningen och riksintresset. På sådant sätt anser kommunen att det ska vara möjligt för besöksnäringen att utvecklas och att riksintresset inte får utgöra ett hinder för en hänsynsfull etablering av exempelvis turistboenden och övernattningsplatser för husbilar i nära anslutning till sjöar. Kommunen ska främja att ny bebyggelse ska ha minsta möjliga skada för riksintresset.

Riksintresset för vindbruk i Tiveden står i konflikt med friluftslivet, besöksnäringen samt med riksintresset för totalförsvaret.

Länkar

Är du intresserad av att veta mer om riksintresset friluftsliv och hitta mer information gällande vilka naturvärden som finns inom ett särskilt område eller det markerade friluftsområdet i översiktsplanen rekommenderar vi att du följer länkarna nedan.

 [LÄNK TILL NATURVÅRDVERKETS KARTTJÄNST](#)

 [NATURVERKETS SIDA OM RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIV](#)

Riksintresse natura 2000

Inledning

Natura 2000 är ett nätverk inom EU som verkar för att skydda och bevara den biologiska mångfalden. Varje land utser sina Natura 2000-områden. I Sverige är det Naturvårdsverket som samordnar arbetet med Natura 2000. Natura 2000-områdena skyddas enligt 7 kap. 27 § och 4 kap. 8 § miljöbalken. Det finns två typer av Natura 2000; Fågeldirektivet SPA (Special Protection Areas) respektive Habitatdirektivet SCI (Sites of Community Importance). SPA och SCI syftar till att skydda särskilda områden för att bevara viktiga habitat och arter.

I den här delen inkluderas kommunens ställningstaganden under beskrivningarna av de olika Natura 2000-områdena. Det som gäller för samtliga natura 2000-områden är att kommunen ska arbeta för att utvecklingen inte ska ha en negativ påverkan på områdena.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE FÖR NATURA 2000 I KARTAN](#)

Skagershultsmossen

Området sträcker sig in i Lekebergs kommun. Skyddas som både Natura 2000 SPA-område och Natura 2000 SCI-område.

Områdets främsta naturvärden består av den Stora Gölriska mossen som ger förutsättningar för ett rikt fågelliv med flera för trakten sällsynta arter. Myren vid Skagerhultsmossen ingår i den nationella myrskyddsplanen.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Högmossar
- Skogsbevuxen myr
- Smålom, *Gavia stellata*
- Bivråk, *Pernis apivorus*
- Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*
- Trana, *Grus grus*
- Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*
- Grönbena, *Tringa glareola*
- Spillkråka, *Dryocopus martius*
- Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Rankemossen

Skyddas som Natura 2000 SCI-område. De huvudsakliga naturvärdena utgörs av de vidsträckta myrmarkerna med dess myrholmar och randskogar. Myren vid Rankemossen ingår i den nationella myrskyddsplanen.

Naturtyper som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Högmossar
- Öppna mossar och kärr
- Taiga
- Skogsbevuxen myr

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Vargavidderna

Området sträcker sig in i Degerfors kommun. Skyddas som både Natura 2000 SPA-område och Natura 2000 SCI-område.

Områdets främsta naturvärden utgörs av våtmarkerna och den mosaik som uppstår tillsammans med intilliggande fastmarksskogar och sjön Gryten. På myrarna finns ett rikt fågelliv och det förekommer exceptionellt rika bestånd av myrlilja, klockljung och mossnyckar, vilka är sällsynta västliga inslag i länets flora. Fågelfaunan är rik i området.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Högmossar
- Öppna mossar och kärr
- Taiga
- Skogsbevuxen myr
- Varg, *Canis lupus*
- Lodjur, *Lynx lynx*
- Storlom, *Gavia arctica*
- Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*
- Tjäder, *Tetrao urogallus*
- Trana, *Grus grus*
- Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*
- Grönbena, *Tringa glareola*
- Sparvuggla, *Glaucidium passerinum*
- Pärlluggla, *Aegolius funereus*
- Spillkråka, *Dryocopus martius*
- Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*
- Törnskata, *Lanius collurio*
- Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Rockebro

Området skyddas som Natura 2000

SCI-område. Områdets främsta naturvärden består av dess speciella och sällsynta hydrologi och den unika flora och fauna som uppstår i källområdena. Tillika finns värden kopplade till gammal naturskogartad åsbarrskog med inslag av solexponerad äldre död tallved.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Mindre vattendrag
- Öppna mossar och kärr
- Åsbarrskog
- Skogsbevuxen myr
- Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Kojemossen

Skyddas som både Natura 2000 SPA-område och Natura 2000 SCI-område. De främsta naturvärdena består av den större myr-skog-och sjömosaik som Kojemossen är en väsentlig del av. Området är av stor betydelse för bevarandet av biologisk mångfald i regionen och ingår i myrskyddsplanen för Sverige. Skogarna i området har inträtt i en högre biologisk mognadsgrad varför kända strukturer och beståndsegenskaper gynnar en mängd idag hårt trängda skogsorganismer. Genom förekomsten av främst tallöverståndare råder också en trädkontinuitet som sträcker sig flera hundra år tillbaka i tiden.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Högmossar
- Öppna mossar och kärr
- Taiga
- Skogsbevuxen myr
- Trana, Grus grus
- Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*
- Spillkråka, *Dryocopus martius*
- Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservatet Kråksjöåsen-Kojemossen och en liten del i sydvästra hörnet skyddas som riksintresse för naturvård.

Juarbergen

Skyddas som Natura 2000 SCI-område. Naturvärdena för området är främst knutna till den naturskogsartade äldre barrskogen och mosaiken av insprängda myrmarker. En mångfald av arter gynnas av den kontinuerligt höga luftfuktigheten.

Naturtyper som ska bevaras i området:

- Taiga
- Skogsbevuxen myr

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat.

Näset

Skyddas som Natura 2000 SCI-område. Områdets naturvärde grundas på att det under lång tid brukats med stort inslag av slåtter och bete, vilket lett till ett stort antal hävdgynnade arter ur olika organismgrupper.

Naturtyper som ska bevaras i området:

- Silikatgräsmarker
- Slätterängar i låglandet

I översiktsplanen föreslås ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också av riksintresse för naturvård.

Västra och Stora Kroktärn

Skyddas som Natura 2000 SCI-område. En liten del i väster sträcker sig in i Askersunds kommun. Områdets främsta naturvärde utgörs av förekomsten av röd näckros.

Naturtyper som ska bevaras i området:

- Myrsjöar

Kommunen vill tydliggöra vikten av att bevara området och således ha en oförändrad markanvändning. Området skyddas också som naturreservat.

Grönelid

I Natura 2000 SCI-området Grönelid är de prioriterade bevarandevärdena den rika floran och faunan med många arter som är typiska för lång hävdkontinuitet.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Stagg-gräsmarker
- Silikatgräsmarker
- Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Kommunen vill tydliggöra vikten av att bevara detta område likt andra områden i Tiveden. Ett bevarande i Grönelid skulle även gynna naturen i ett Natura 2000-område. I övrigt ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Nordöstra hörnet av området skyddas också av riksintresse för naturvård.

Tivedens nationalpark

Området sträcker sig in i Karlsborgs kommun. Skyddas som både Natura 2000 SPA-område och Natura 2000 SCI-område.

Nationalparken utgör det enda sammanhängande skogsområdet med äldre skog som återstår i Tiveden. Det skyddade områdets stora areal gör att det har en viktig landskapsekologisk betydelse för många krävande skogsorganismer i fråga om areallivsmiljö och mängden essentiella skogliga processer.

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

- Myrsjöar
- Mindre vattendrag
- Öppna mossar och kärr
- Silikatbranter
- Taiga
- Skogsbevuxen myr
- Storlom, *Gavia arctica*
- Sångsvan, *Cygnus cygnus*
- Bivråk, *Pernis apivorus*
- Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*
- Järpe, *Bonasa bonasia*
- Tjäder, *Tetrao urogallus*
- Trana, *Grus grus*
- Berguv, *Bubo bubo*
- Sparvuggla, *Glaucidium passerinum*
- Pärlluggla, *Aegolius funereus*
- Nattskär, *Caprimulgus europaeus*
- Spillkråka, *Dryocopus martius*
- Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*
- Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

Kommunen vill tydliggöra vikten av att bevara detta område likt andra områden i Tiveden. Ett bevarande av Tivedens nationalpark, utan störningar från verksamheter som hade inneburit en negativ påverkan på miljön, hade gynnat naturen i ett Natura-2000-område. I övrigt ingen förändrad markanvändning som kan komma att påverka området. Området skyddas också som naturreservat samt riksintresse för naturvård.

Länkar

Kartor och information om Natura 2000-områdena: [SKYDDAD NATUR \(NATURVARDSVERKET.SE\)](#)

Riksintresse naturvård

Inledning

Naturvårdsverket ansvarar för att peka ut områden av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Riksintresse för naturvård är områden som bedöms representera svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfald i naturen. Dessa områden är betydelsefulla ur ett nationellt perspektiv. I Laxå kommun finns det åtta områden som är klassade som riksintresse för naturvård och du hittar information om respektive område i innehållsförteckningen.

 [VISA OMRÅDEN MED RIKSINTRESSE NATURVÅRD I KARTAN](#)

Kommunens ställningstagande

Kommunen ska verka för att kommunens höga naturvärden ska bevaras. Utvecklingen inom riksintresseområdet ska således ta stor hänsyn och ha en låg påverkan på naturen.

Av kommunens vindbruksplan, antagen av kommunfullmäktige 2018-02-21, framgår det att flera utpekade riksintressen för naturvård (Vargavidderna, Skagershultsmossen och Stenhultsmossen, Julömosse och Unden). Genom att placera verken på ett visst sätt och hålla nere antalet kan det vara möjligt att syftet med riksintresset ändå till stora delar uppfylls. Etablering av vindkraftverk ska inte negativt påverka så kallade tysta områden (Vargavidderna, Skagershultsmossen och Stenhultsmossen samt Stora och Lilla Rankemossen).

Skagershultsmossen och Stenhultsmossen

En vidsträckt mosse i kommunens nordöstra del som även sträcker sig in i Lekebergs kommun. Mossen innehåller, förutom en rik fauna, flera myrtyper representativa för regionen som excentrisk mosse, koncentrisk mosse, topogent kärr och en svagt välvd mosse. Myren ingår i den nationella myrskyddsplanen.

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzonen bör ej utföras.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [SKAGERHULTSMOSSEN](#)

Stora och Lilla Rankemossen

En vidsträckt mosse i kommunens nordvästra del. Myrkomplex som är värdefull på grund av frånvaron av hydrologiska ingrepp. Därtill finns ett rikt fågelliv. Myren ingår i den nationella myrskyddsplanen. Hot mot objektet är avverkning i omgivande skogsmark, markavvattning och dikning.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [RANKEMOSSEN](#)

Julömosse

En långsträckt mosse som sträcker sig från Laxå kommun in i Degerfors kommun. Området är ett myrkomplex med flera mossetyper representerade. Stort myrkomplex med flera mossetyper representerade. Värdefull fågellokal. Botaniska värden. Hot mot objektet är skogsavverkning, torvtäkt, markavvattning och dikning.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [JULÖMOSSEN](#)

Vargavidderna

Ett stort område i kommunens västliga delar och som också går in i Degerfors kommun. Vargavidderna utgör dels ett myrkomplex med rik flora och fauna, dels naturskogspräglade barrblandskogar. Myren utgörs av högt värderade platåformigt välvda mossar och topogena kärr med ovanlig flora och rikt fågelliv.

Förutsättningar för bevarande är att ingen dikning utförs eller torvtäkt tas. Bland annat för landskapsbilden är det önskvärt att behålla skogen orörd på myrholmarna. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [VARGAVIDDERNA](#)

Rockebro

Rockebro är ett kameområde inom Olshammarsåsen med ett välutvecklat åsnät och innehåller topogena kärr med rik flora.

Förutsättningar för bevarande är att inga ingrepp görs som kan påverka landformer och dräneringsförhållanden. Fortsatt jordbruk med åkerbruk och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna marker. Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruksdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledningar och vägdragningar.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [ROCKEBRO](#)

Unden

Sjön Unden och gränsande mark, uppdelas i två områden för riksintresse för naturvård. Ett område, Unden-Velen området ligger i Västra Götalands län och det andra området, Unden, finns i Örebro län och Laxå kommun. Denna beskrivning behandlar riksintresset i Örebro län.

Unden är en djup klarvattensjö med maxdjup 108 meter (flera olika uppgifter förekommer) med artrik fiskfauna. Bland annat hornsimpa och ett storrodingbestånd, en storvuxen öringsstam som leker i tillrinnande bäckar.

Förutsättningar för bevarande är ett skogsbruk med fortsatt naturvårdshänsyn i skyddsvärda biotoper i skogen och i områden där förutsättningar för dessa finns. Även i övrigt bör markanvändningen ske på sådant sätt att karaktären av oexploaterat område består. En mycket god vattenkvalitet bibehålls. Där kalkning för att motverka försurningsskador är en viktig åtgärd. Områdesskydd och genomförande av restaureringsåtgärder i bäckar där öringen vandrar upp från sjön. Det gäller främst Sågkvarnsbäcken, Åsebolsbäcken och Fräsebäcken. Naturvärdena påverkas negativt av försurning genom nedfall, utsläpp av föroreningar, omföring av lövskog till barrskog, dikning, muddring, torvtäkt och byggande i vatten. Andra hot mot bland annat de geologiska värdena är bergtäkt, gruvverksamhet samt olämpligt lokaliserad bebyggelse och andra anläggningar.

För sjön Unden gäller utvidgat strandskydd om 200 meter på land och i vatten.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft.

Ladda hem sjöfaktablad från Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [UNDEN](#)

Centrala Tiveden

Stort område i kommunens sydöstra del som täcker större delen av Tivedens nationalpark. Området sträcker sig österut en bit in i Karlsborgs kommun. Området är ett vidsträckt brandpräglat barrskogsområde som är opåverkat av senare tids

skogsbruk. Spår av äldre skogsgenerationer finns, men huvudsakligen har området utnyttjats av människan under 1600-talet till första hälften av 1900-talet. Området är mycket glest befolkat.

Centrala Tiveden är idag ett av de största sammanhängande områdena med äldre skog i södra Sverige, och skyddat som nationalpark. I området ligger även en högt värderad sumpskog.

Förutsättningar för bevarande är inget skogsbruk eller annan exploatering av området.

Riksintresset kan komma att påverkas i samband med etablering av vindkraft. Laxå kommun anser att riksintresset för vindkraft hotar den historiska naturmiljön i Tivedsområdet. En vindkraftsetablering skulle ha en negativ påverkan på andra intressen.

Läs mer på Länsstyrelsen i Örebro läns webbplats: [TIVEDENS NATIONALPARK](#)

Stora Källarefallet

Representativt odlingslandskap i kommunens södra del med öppna före detta ängar och naturbetesmarker som utgörs av björkhage och öppen hagmark. Delvis art- och individrika växtsamhällen med arter som darrgräs, ormrot, svinrot, tätört, slättergubbe och stagg.

Förutsättningar för bevarande är ett fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement och restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning och vägdragningar.

Länkar

Kartor och information om Natura 2000-områdena: [SKYDDAD NATUR \(NATURVARDSVERKET.SE\)](#)

Riksintresse för kulturmiljövård

Inledning

Riksantikvarieämbetet har beslutat att tre områden i Laxå kommun är av riksintresse för kulturmiljövård och har höga kulturmiljövärden som är värdefulla att skydda ur ett nationellt perspektiv. Dessa kulturmiljövärden skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 6 §. De tre områdena är stationsmiljön i Laxå, Ramundeboda klostermiljö och Skagershults gamla kyrka/Bålby 1700-talsherrgård.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRD I KARTAN](#)

Påverkan

Trafikverket planerar att bygga om bangården i Laxå och i samband med det bygga en gångbro över spåren.

Kommunens ställningstagande

Kommunen tillgodoser riksintresse för kulturmiljövården genom att inte föreslå någon förändrad markanvändning. Vid förfrågningar från fastighetsägare och exploatörer rörande byggnation i Laxås stationsmiljö kommer kommunen att bedöma eventuell påverkan på riksintresset och medverka till lösningar som på bästa sätt inte påtagligt är negativa för riksintressets syfte.

Ramundeboda klosteruin

I Tiveden, den gamla gränsskogen mellan Västergötland och Närke låg under medeltiden Antonitordens enda svenska församling vid Ramundeboda kloster. Platsen var strategiskt väl vald för ett härbärke. Här gick den uråldriga färdvägen genom Tivedskogarna, en del av den gamla Eriksgatan.

Vid Ramundeboda överlämnade västgötarna den nyvalde kungen och hans följe till närliggande områden. Platsen har en lång gästgiveritradition och Ramundeboda kyrka var fram till 1800-talets slut en viktig samlingspunkt för bygden (Riksintressen - Södra Örebro län, Länsstyrelsen i Örebro län, 2016).

Laxå kommun äger Sockenstugan på Ramundebodaområdet och hyr ut fastigheten med tillhörande byggnader till en entreprenör som driver café.

Laxå stationsområde

En bruksort och viktig järnvägsknut som tydligt visar järnvägens betydelse för ortens planering och framväxt. Stationsmiljön speglar tidsandan och ambitionen att bygga en för tiden modern ort. Resenären möter direkt det monumentala stationshuset centralt beläget vid den stadsmässigt utformade Järnväggsgatan. Det sena 1800-talets strikta planering märks även i den anslutande stenhusbebyggelsen som inrymde för samhällets vitala service. Ortens centrala delar vittnar sammantaget om tidens högt satta ambitioner vid anläggandet av nya stationssamhällen (Riksintressen - Södra Örebro län, Länsstyrelsen i Örebro län, 2016).

Skagershult - Bålby

Bålby säteri och Skagershults gamla kyrka med bebyggelse från 1600–1700-talen ligger mellan sjön Teen och Skagerhultsmossen omgivet av ett småbrutet, variationsrikt och bitvis ålderdomligt präglat odlingslandskap. Skagershult-Bålby är ett intressant exempel på hur godspolitiken i vissa fall gav upphov till nya bygder. Miljön har en gemensam historia med Hasselfors bruk och upprinnelsen till både kyrkan och Bålby säteri går tillbaka till ett arvskifte mellan bröderna Falkenberg, av en stor egendom som ursprungligen omfattade hela Tångeråsa socken. Bröderna fick var sitt gods på vardera sidan om den stora Skagerhultsmossen. Arvstvisten löstes, en ny socken bildades, befolkningen ökade och en kyrka byggdes (Riksintressen - Södra Örebro län, Länsstyrelsen i Örebro län, 2016).

Länkar

Är du intresserad av att veta mer kring riksintresset för kulturmiljövård kan du använda följande länkar.

[☑ RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRD ÖREBRO LÄN RIKSANTIKVARIEÄMBETET](#)

[☑ RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRD LÄNSSTYRELSEN I ÖREBRO LÄN](#)

[☑ RIKSINTRESSE FÖR KULTURMILJÖVÅRD FÖR SÖDRA ÖREBRO LÄN](#)

Riksintresse för totalförsvaret

Inledning

Riksdagen har beslutat att en betydande del av Laxå kommun är av riksintresse för totalförsvaret. Området i Laxå kommun är en del av ett stort område med anledning av flygplatsen i Karlsborg och dess militära verksamhet. Riksintresset består av olika delar: stoppområde för höga objekt, påverkansområde för buller eller annan risk, område med särskilt behov av hinderfrihet och MSA-tytor (Minimum Sector Altitude).

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE FÖR TOTALFÖRSVARET I KARTAN](#)

Kommunens ställningstagande

För att tillgodose hänsyn till riksintresset i den framtida mark- och vattenanvändningen kommer kommunen vid behov ha en dialog med berörda myndigheter när det kommer till etableringar som kan komma att påverka riksintresset.

Kommunen avser även att samtlig planering ska ta hänsyn till de risker som uttrycks i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Syftet med att ta hänsyn till risker samt det som är av vikt för totalförsvaret i planering är att säkerställa säkerheten för civilbefolkningen, viktiga samhällsfunktioner och skapa beredskap för händelse av kris eller krig.

Sekretesskäl

Riksintresset för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Riksintresse för totalförsvaret skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 9 §.

MSA-område

Försvarmakten beskriver att ett MSA-område är ett påverkansområde kring en flygplats som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Militär definition av MSA är "Minimum Safe Altitude". MSA anger den minimihöjd kring en militär flygplats inom vilken det är säkert att genomföra in- och utflygningar. MSA syftar till att säkerställa möjligheten att genomföra visuell inflygning till en flygplats.

Den södra halvan av Laxå kommun ingår i ett MSA-område på grund av närheten till Karlsborgs flygplats. MSA-området kartläggs som en cirkel där Karlsborgs flygplats är mittpunkt och gäller för mark som finns innanför cirkeln. MSA-området slutar i norra Finnerödja samt omfattar också delar av Gullspångs kommun och Askersunds kommun.

Särskilt behov av hinderfrihet

Försvarmakten beskriver att ett område med särskilt behov av hinderfrihet alltid tillhör ett eller flera skjut- eller övningsfält av riksintresse eller område av betydelse för totalförsvarets militära del. Området anger en yta inom vilken det föreligger ett särskilt behov av att säkerställa hinderfrihet i anslutning till riksintresset eller området av betydelse. Detta främst i syfte att möjliggöra samövning mellan Försvarmaktens flygande förband och markförband. Exempel på sådan verksamhet är inflygning med helikopter, understödjande av markstridsförband, övning med luftvärnssystem mot flygande mål eller flygbekämpning av markmål.

En majoritet av Vätterns yta och avgränsande mark bedöms som ett område med särskilt behov av hinderfrihet. Trots att Vättern inte ligger i Laxå kommun, sträcker sig gränsen av detta område inom kommungränsen och omfattar kommunens sydligaste del.

Påverkansområde för buller eller annan risk

Försvarmakten beskriver att ett påverkansområde för buller eller annan risk är ett område vars utbredning kan sträcka sig utanför det geografiska område som utgör själva riksintresset eller området av betydelse för totalförsvarets militära del. Inom detta påverkansområde kan den verksamhet som bedrivs inom riksintresset eller området av betydelse påverka omgivningen, genom exempelvis buller eller andra risker.

Södra delen av Tivedsområdet, vid gränsen till Karlsborgs kommun, bedöms att vara ett påverkansområde för buller eller annan risk.

Kommunen kommer att vid nya etableringar ta hänsyn till nationellt utpekade intressen i kommunen såsom väg och järnväg, i vilka totalförsvaret är inkluderat.

Stoppområde för höga objekt

Det generella riksintresset för totalförsvaret kan påverkas av uppförandet av höga byggnadsobjekt, som master och vindkraftverk. Därför bör Försvarmakten kontaktas i tidigt skede i sådana plan- och bygglovsärenden. Hela landets yta är samrådsområde för objekt högre än 20 meter utanför tätort, och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarmakten.

Försvarmakten beskriver att ett stoppområde för höga objekt är ett påverkansområde kring en flygplats som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom stoppområde för höga objekt riskerar vindkraftverk och andra höga objekt att medföra påtaglig skada på riksintresset, då sådana påverkar möjligheterna till säkra start- och landningar för den flygande verksamheten.

Det finns ett stoppområde för höga objekt som gäller för Laxå kommun och detta finns i kommunens sydligaste del, vid gränsen till Karlsborgs kommun.

Länkar

För att se mer hur kommunen ska beakta totalförsvaret i samhällsplaneringen kan du gå in via länkarna nedan.

[RIKSINTRESSEN - FÖRSVARMAKTEN](#)

[TOTALFÖRSVARETS CIVILA INTRESSEN I SAMHÄLLSPANERINGEN - MED FOKUS PÅ DEN FYSISKA PLANERINGEN ENLIGT PLAN- OCH BYGGLAGEN | MSB](#)

Riksintresse för vindbruk

Inledning

Energimyndigheten pekar ut områden som har särskilt goda vindförutsättningar och klassificerar dem som riksintresse för vindbruk. Dessa områden skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 8 § och det finns två områden som klassificeras som riksintresse för vindbruk i Laxå kommun. Ett av dessa finns i kommunens östligaste delar, nordost om Östra Laxsjön, och sträcker sig in i Askersunds kommun. Det andra området ligger i sydost, i Tiveden, och sträcker sig in i både Askersunds kommun och Karlsborgs kommun. Dessutom finns det ett stoppområde kring Karlsborgs flygplats, vilket påverkar möjligheten att etablera vindkraft.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE FÖR VINDBRUK I KARTAN](#)

Kommunens ställningstagande

Laxå kommun anser att utpekandet av vindbruksområdet i Tiveden är olämpligt med tanke på närheten till nationalparken samt att området är klassat som riksintresse för totalförsvar. Kommunen kommer att motsätta sig etablering av vindkraftverk i detta område i och med att det strider mot andra riksintressen samt kommunens ambitioner med området.

När det kommer till förfrågningar om att etablera vindkraft i andra områden än Tiveden är kommunen fortsatt restriktiva där nyttan av verken behöver skapa en större lokal nytta än den skada som verken orsakar.

Länkar

Är du intresserad att läsa mer om riksintresse för vindbruk kan du följa länkarna nedan.

 [RIKSINTRESSEN ENERGIPRODUKTION-VINDBRUK, ENERGIMYNDIGHETEN](#)

 [RIKSINTRESSE FÖR VINDBRUK, KARTA, ENERGIMYNDIGHETEN, LÄNSSTYRELSEN](#)

 [LAXÅ KOMMUNS VINDBRUKSPPLAN, LAXÅ KOMMUN](#)

Riksintresse för energidistribution

Inledning

I Laxå kommun finns riksintressen för både energidistribution och transmissionsnät för el. Transmissionsnätet, som är ryggraden i elförsörjningen, är av riksintresse för totalförsvarets civila del. Detta innebär att elnätet är viktigt för att samhället ska fungera både i fredstid vid kris eller händelse av krig. Dessutom kan områden som är lämpliga för energidistribution, inklusive anläggningar som bidrar till energiproduktion eller reglering, pekas ut som riksintressen för energidistribution.

Betydelse

Energidistributionen är avgörande för att säkra elförsörjningen, både för samhället och totalförsvaret. Delarna som ingår under begreppet energidistribution kan omfatta anläggningar för energiproduktion eller anläggningar som bidrar till att balansera elnätet.

Transmissionsnät - del av riksintresse för totalförsvaret

MSB har beslutat att transmissionsnätet är ett riksintresse för totalförsvarets civila del.

De kan omfatta anläggningar för energiproduktion eller anläggningar som bidrar till att balansera elnätet.

Tillståndsgivning

Riksintressen ska också beaktas vid tillståndsgivning för miljöfarlig verksamhet.

Genom att skydda riksintressen säkerställs att samhällsviktiga funktioner kan fungera även i händelse av kris eller krig.

Energidistribution i Laxå kommun

Genom kommunen passerar tre större kraftledningar. Två av ledningarna tillhör transmissionsnätet som har en spänning på 220-400 kV och ägs av Svenska kraftnät. Transmissionsnätet är sammankopplat med regionala och lokala nät som i sin tur förser kommunen, verksamheter och hushållen med el. Till ledningarna finns det tillhörande transformator- och kopplingsstationer.

Transmissionsnätets anläggningar (ledningarna och tillhörande transformator- och kopplingsstationer) är utpekade som riksintresse, både för energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken och för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken.

Ledningarna tillsammans med transformator- och kopplingsstationer omfattas av två riksintressen enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, det ena riksintresset är riksintresse för energidistribution och det andra går in under delen för riksintresse för totalförsvaret. Riksintresset för totalförsvaret när det kommer till elförsörjning är aktuellt i kommunens fall då två av ledningarna är utpekade som en del av det svenska transmissionsnätet.

Påverkan

Svenska kraftnät planerar att anlägga en ny 400 kV-ledning genom kommunen men sträckningen är inte beslutad. Vidare planerar Svenska kraftnät att förnya den befintliga 400 kV-ledningen.

Kommunens ställningstagande

Kommunen kommer att ta hänsyn till energidistribution och transmissionsnätet i den fortsatta mark- och vattenanvändningen. Det bidrar till att berörda myndigheter ska inkluderas i kommunens mark- och vattenanvändning. Inkluderingen syftar till att integrera riksintressena och samtidigt skapa förutsättningar för lämpliga lokaliseringar av nya bostäder och verksamheter.

Kommunen ska ta hänsyn till att transmissionsnätets utvecklingskorridorer som omfattas av en total bredd på 150 meter, 75 meter på vardera sida av den befintliga ledningens mittlinje, som bör hållas fritt från nya verksamheter och bostäder.

Kommunen kommer i den fortsatta mark- och vattenanvändningen att se till att etableringar av varierande storlek ska kunna förse med den energi som behövs för att bedriva verksamheten. På sådant sätt är det viktigt för kommunen att hålla sig uppdaterade på förbrukningen och tillgången på energi. För att göra det håller kommunen på att arbeta fram en energiplan som ska bli en integrerad del av översiktsplanen framöver (se del om [ENERGIPLAN](#)).

Länkar

Är du intresserad att läsa mer om riksintresse för energidistribution och transmissionsnätet eller aktuella projekt som berör kommunen kan du följa länkarna nedan.

- [RIKSINTRESSE ENERGIDISTRIBUTION, ENERGIMYNDIGHETEN](#)
- [TRANSMISSIONSNÄTET ÄR RIKSINTRESSE, SVENSKA KRAFTNÄT](#)
- [TRANSMISSIONSNÄTSKARTA, SVENSKA KRAFTNÄT](#)
- [OM PROJEKTET HALLSBERG-TIMMERSDALA, SVENSKA KRAFTNÄT](#)
- [OM PROJEKTET HALLSBERG-STENKULLEN | SVENSKA KRAFTNÄT](#)

Riksintresse järnväg

Inledning

Trafikverket är ansvarig att peka ut områden som bedöms vara av nationell betydelse för kommunikationer gällande de fyra olika trafikslagen; väg, järnväg, luftfart och sjöfart. Riksintressena skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 8 § och av de fyra trafikslagen gäller väg, järnväg och luftfart för Laxå kommun.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE JÄRNVÄG I KARTAN](#)

Påverkan

Trafikverket planerar att bygga om bangården i Laxå och i samband med det bygga en gångbro för att nå samtliga plattformar.

Kommunens ställningstagande

Kommunen ska verka för en så kallad fyrspårslösning på Västra stambanan mellan Alingsås och Göteborg för att möjliggöra ökad gods- och persontrafik på både Västra stambanan och Värmlandsbanan. Vidare ska kommunen verka för att Trafikverket bygger om viadukten under Västra stambanan vid E20 norr om Åvik/Skarbyholm så att timmerbilarna inte behöver köra långa omvägar till sågen i Hasselfors. Kommunen är positiv till att tågen på Kinnekullebanan ställs om till vätgasdrift.

Västra Stambanan

Kommunens planer för att möjliggöra etableringar längs Västra stambanan är förenligt med syftet, så länge skyddsavståndet och riktvärden för bland annat buller kan hållas, eller om det är möjligt att dispens ges. Samråd ska i ett tidigt skede hållas med Trafikverket i samband med planering för byggnation och verksamheter i närheten av Västra stambanan.

Värmlandsbanan

Kommunen har inte några planerade utbyggnadsområden som berör Värmlandsbanan. Vid eventuella privata initiativ till utbyggnad eller ny exploatering ska nödvändiga avstånd, och riktvärden för buller och vibrationer uppfyllas, för att tillgodose riksintresset.

Kinnekullebanan

En del av Kinnekullebanan, mellan Mariestad och Gårdsjö, är klassad som riksintresse för kommunikationer men har ingen sträckning i Laxå kommun. Däremot går vissa av tågen till Örebro med stopp i Laxå och är ett värdefullt tillskott för hållbar pendling.

Framtida tågstopp

Det är en politisk ambition i Laxå kommun att Finnerödja och Hasselfors i framtiden ska kunna få tågstopp när det bedöms som samhällsekonomiskt lönsamt och mark har därför reserverats enligt vad som framgår av kapitlet mark- och vattenanvändning.

Länkar

Är du intresserad att läsa mer om riksintresse för järnväg kan du följa länkarna nedan.

 [TRAFIKVERKET'S KARTOR FÖR RIKSINTRESSE](#)

 [VÄSTRA STAMBANAN, TRAFIKVERKET](#)

 [VÄRMLANDSBANAN, TRAFIKVERKET](#)

 [KINNEKULLEBANAN, TRAFIKVERKET](#)

 [TRAFIKVERKET'S INFORMATION OM RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATIONER](#)

Riksintresse väg

Inledning

Trafikverket är ansvarig att peka ut områden som bedöms vara av nationell betydelse för kommunikationer gällande de fyra olika trafikslagen; väg, järnväg, luftfart och sjöfart. Riksintressena skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 8 § och av de fyra trafikslagen gäller väg, järnväg och luftfart för Laxå kommun.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE VÄG I KARTAN](#)

Kommunens ställningstaganden

Kommunen tillgodoser riksintresse för väg genom att inte föreslå någon förändrad markanvändning som påverkar riksintresset negativt.

E 20

E20 är en viktig transportled för gods- och persontrafik. Någon förändring av vägens sträckning är inte aktuell inom överskådlig framtid och kommunen har ingen ambition att verka för ny dragning förbi Laxå tätort. Trafiken har stor betydelse för besöksnäringen i Laxå.

Kommunens planer, och de tankar som finns för att möjliggöra etableringar längs E20 är förenliga med syftet så länge byggnader placeras på det riskavstånd som rekommenderas samt att riktvärden för buller, där så krävs, inte överskrids.

Länkar

Är du intresserad att läsa mer om riksintresset som berör vägar kan du följa länkarna nedan.

 [TRAFIKVERKETS KARTOR FÖR RIKSINTRESSE](#)

 [TRAFIKVERKETS INFORMATION OM RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATIONER](#)

Riksintresse luftfart

Inledning

Trafikverket är ansvarig att peka ut områden som bedöms vara av nationell betydelse för kommunikationer gällande de fyra olika trafikslagen; väg, järnväg, luftfart och sjöfart. Riksintressena skyddas enligt miljöbalken 3 kap. 8 § och av de fyra trafikslagen gäller väg, järnväg och luftfart för Laxå kommun.

 [VISA OMRÅDE MED RIKSINTRESSE LUFTFART I KARTAN](#)

Kommunens ställningstagande

Laxå kommun tillgodoser riksintresse för luftfart genom att inte föreslå någon förändrad markanvändning som har negativ påverkan på riksintresset. Kommunen kommer i den fortsatta mark- och vattenanvändningen att ta hänsyn till både försvarets och den civila luftfarten. Kommunen kommer vid behov föra en dialog med berörda myndigheter vid frågor om bebyggelse som kan komma att påverka riksintresset. Det gäller när ett planerat byggnadsobjekt är högre än 20 meter över mark eller vattenytan.

Flygplats

Laxå flygplats är nedlagd och används idag för halkkörning. Laxå kommun påverkas av Örebro flygplats MSA-yltor.

Länkar

Är du intresserad att läsa mer om riksintresset som berör luftfart kan du följa länkarna nedan.

 [TRAFIKVERKETS KARTOR FÖR RIKSINTRESSE](#)

 [TRAFIKVERKETS INFORMATION OM RIKSINTRESSE FÖR KOMMUNIKATIONER](#)